

ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและพยากรณ์ทางการเกษตร (แม่โจ้โพลล์) คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ได้สำรวจความคิดเห็นของประชาชนทั่วประเทศ จำนวน 1,199 ราย ระหว่างวันที่ 20 มิถุนายน – 3 กรกฎาคม 2564 ในหัวข้อ “คนไทย...กับการใช้สมุนไพร ในช่วงสถานการณ์โควิด-19” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจพฤติกรรมการใช้ และความคิดเห็นต่อการใช้สมุนไพรในการป้องกันและรักษาสุขภาพในช่วงการแพร่ระบาดของไวรัส

โควิด-19 ผลการสำรวจพบว่า การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ส่งผลให้ประชาชน ร้อยละ 80.98 หันมาใช้สมุนไพรทางเลือกในการป้องกันและดูแลสุขภาพ โดยสมุนไพรที่ประชาชนเลือกใช้ อันดับ 1 คือ ฟ้าทะลายโจร (ร้อยละ 63.75) โดยมีเพียงร้อยละ 19.02 ที่ไม่ได้ใช้ โดยให้เหตุผลว่าไม่เชื่อมั่นว่าสมุนไพรจะสามารถป้องกันและรักษาไวรัสโควิด-19 ให้หายได้ สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเชื่อมั่นต่อการใช้สมุนไพรในการป้องกันและดูแลสุขภาพในเบื้องต้น พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 88.24 มีความเชื่อมั่น โดยให้เหตุผลว่า อันดับ 1 ประเทศไทยมีความอุดมสมบูรณ์และมีสมุนไพรที่มีคุณภาพหลากหลายชนิด (ร้อยละ 56.75) อันดับ 2 ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการดูแลสุขภาพของประชาชนในเบื้องต้นได้ (ร้อยละ 43.09) อันดับ 3 สมุนไพรของประเทศไทยมีคุณภาพและชื่อเสียง รวมถึงมีความปลอดภัยหลายชนิด (ร้อยละ 42.33) ในขณะที่ร้อยละ 11.76 ไม่เชื่อมั่น โดยให้เหตุผล อันดับ 1 คือไม่มีความรู้เกี่ยวกับการใช้สมุนไพร และไม่มีหน่วยงานรับรองมาตรฐาน (ร้อยละ 53.66) อันดับ 2 สมุนไพรอาจแค่ช่วยบรรเทาอาการ ไม่สามารถรักษาให้หายได้ จึงไม่เชื่อมั่นในประสิทธิภาพ (ร้อยละ 31.71) อันดับ 3 การขยายแผนปัจจุบันมีประสิทธิภาพดีกว่า (ร้อยละ 14.63) ด้านความคิดเห็นต่อการส่งเสริมให้ประชาชนหันมาใช้สมุนไพรในการป้องกันและดูแลสุขภาพของตนเองนั้น พบว่า ส่วนใหญ่ถึงร้อยละ ร้อยละ 95.33 ควรส่งเสริมให้มีการใช้สมุนไพร โดยให้เหตุผลว่าสมุนไพรไทยมีสรรพคุณและประโยชน์มาก จะช่วยเป็นอีกทางเลือกในการป้องกันและดูแลสุขภาพของประชาชน (ร้อยละ 44.51) โดยมีเพียงร้อยละ 4.67 ที่เห็นว่าไม่ควรส่งเสริม โดยให้เหตุผลว่าสมุนไพรไม่มีประสิทธิภาพในการรักษาโรคให้หายได้จริง จึงไม่ควรสร้างความเข้าใจผิดให้แก่ประชาชน

การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ส่งผลให้ประชาชนหันมาดูแลสุขภาพเพิ่มมากขึ้น โดยใช้ผลิตภัณฑ์สมุนไพรสำหรับเป็นทางเลือกในการป้องกันและดูแลสุขภาพ ซึ่งจากที่ประชุมคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ หรือ บอร์ด สปสช. เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2564 ที่ผ่านมา มีมติรับทราบให้ออกประกาศบัญญัติหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร ฉบับที่ 2 “ให้ใช้ยาจากสารสกัดจากฟ้าทะลายโจรและยาจากผงฟ้าทะลายโจร” สำหรับผู้ติดเชื้อไวรัสโควิด-19 ที่มีความรุนแรงน้อย เพื่อลดการเกิดอาการรุนแรง (ที่มา:เว็บไซต์กรุงเทพมหานครจออนไลน์) ซึ่งในสถานการณ์ที่ประชาชนไม่สามารถเข้ารับการรักษาพยาบาลได้ เนื่องจากจำนวนผู้ติดเชื้อไวรัสโควิด-19 เพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับผลการสำรวจที่พบว่าการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ส่งผลให้ประชาชนหันมาใช้ยาสมุนไพรฟ้าทะลายโจรมากที่สุด สมุนไพรจึงเป็นอีกทางเลือกในการป้องกันและดูแลสุขภาพของประชาชนในช่วงภาวะวิกฤติโรคระบาดขณะนี้ แต่อย่างไรก็ตามยังคงมีการถกเถียงในด้านวิชาการเกี่ยวกับคุณสมบัติทางยา รวมถึงคุณภาพและมาตรฐานการผลิตของสมุนไพร ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องเร่งสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สมุนไพรให้แก่ประชาชน และยกระดับมาตรฐานการผลิตให้เป็นที่ยอมรับในลำดับต่อไป

คนไทย ร้อยละ 80.98 ใช้สมุนไพรทางเลือกในการป้องกันโควิด-19 ร้อยละ 95.33 ควรมีการส่งเสริมให้ใช้สมุนไพรอย่างแพร่หลายมากขึ้น

1.จากการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ส่งผลให้หันมาใช้สมุนไพรทางเลือกในการป้องกันและดูแลรักษาสุขภาพหรือไม่

1.1 ใช้ ร้อยละ 80.98

โดยสมุนไพรที่ใช้ได้แก่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

อันดับ 1 ฟ้าทะลายโจร (ร้อยละ 63.75)

อันดับ 2 กระเทียม หอมแดง (ร้อยละ 45.83)

อันดับ 3 กระชายขาว (ร้อยละ 35.02)

อันดับ 4 มะขามป้อม (ร้อยละ 23.48)

อันดับ 5 พืชตระกูลส้ม (ร้อยละ 23.38)

1.2 ไม่ได้ใช้ ร้อยละ 19.02 โดยให้เหตุผลว่า

อันดับ 1 ไม่เชื่อมั่นว่าสมุนไพรจะสามารถป้องกันและรักษาไวรัสโควิด-19 ให้หายได้

อันดับ 2 ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการใช้สมุนไพร และไม่มั่นใจในคุณภาพการผลิตว่าจะปลอดภัย

อันดับ 3 มั่นใจในระบบการแพทย์แผนปัจจุบันมากกว่า และคิดว่าวัคซีนที่ดีสามารถป้องกันโรคไวรัสโควิด-19 ได้ดีที่สุด

2.ความเชื่อมั่นต่อการใช้สมุนไพรไทยในการป้องกันและดูแลรักษาสุขภาพในเบื้องต้น

2.1 เชื่อมั่น ร้อยละ 88.24 โดยให้เหตุผลว่า (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- อันดับ 1 ประเทศไทยมีความอุดมสมบูรณ์และมีสมุนไพรที่มีคุณภาพหลากหลายชนิด (ร้อยละ 56.75)
- อันดับ 2 ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาสุขภาพของประชาชนในเบื้องต้นได้ (ร้อยละ 43.09)
- อันดับ 3 สมุนไพรของประเทศไทยมีคุณภาพและชื่อเสียง รวมถึงมีความปลอดภัยหลายชนิด (ร้อยละ 42.33)
- อันดับ 4 มีความรู้ในการใช้สมุนไพรในการป้องกันและดูแลรักษาสุขภาพเบื้องต้น (ร้อยละ 34.23)

2.2 ไม่เชื่อมั่น ร้อยละ 11.76 โดยให้เหตุผลว่า

- อันดับ 1 ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการใช้สมุนไพร และไม่มีหน่วยงานรับรองมาตรฐาน (ร้อยละ 53.66)
- อันดับ 2 สมุนไพรอาจแค่ช่วยบรรเทาอาการ ไม่สามารถรักษาให้หายได้ จึงไม่เชื่อมั่นในประสิทธิภาพ (ร้อยละ 31.71)
- อันดับ 3 การใช้ยาแผนปัจจุบันมีประสิทธิภาพดีกว่า (ร้อยละ 14.63)

3.ความคิดเห็นต่อการส่งเสริมให้ประชาชนหันมาใช้สมุนไพรในการป้องกันและดูแลรักษาสุขภาพของตนเองหรือไม่

3.1 ควรส่งเสริม ร้อยละ 95.33 โดยให้เหตุผลว่า

- อันดับ 1 สมุนไพรไทยมีสรรพคุณและประโยชน์มาก จะช่วยเป็นอีกทางเลือกในการป้องกันและดูแลรักษาสุขภาพของประชาชน (ร้อยละ 44.51)
- อันดับ 2 ควรให้ความรู้เกี่ยวกับสมุนไพรให้แก่ประชาชนเพื่อสำหรับใช้ในการป้องกันและดูแลรักษาสุขภาพของตนเองในเบื้องต้น (ร้อยละ 22.56)
- อันดับ 3 เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดการใช้สมุนไพรไทยมากขึ้น ซึ่งจะช่วยลดค่าใช้จ่ายในการป้องกันรักษาโรคของประชาชน และอนุรักษ์สมุนไพรไทยไปด้วย (ร้อยละ 15.24)
- อันดับ 4 ประเทศไทยมีสมุนไพรที่หลากหลาย ควรได้รับการส่งเสริมให้มีการนำมาใช้ประโยชน์มากยิ่งขึ้น (ร้อยละ 9.15)
- อันดับ 5 สามารถสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรที่ปลูกสมุนไพร และเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจ (ร้อยละ 8.54)

3.2 ไม่ควรส่งเสริม ร้อยละ 4.67 โดยให้เหตุผลว่า

- 1.สมุนไพรไม่มีประสิทธิภาพในการรักษาโรคให้หายได้จริง จึงไม่ควรสร้างความเข้าใจผิดให้แก่ประชาชน (ร้อยละ 50.00)
- 2.การผลิตยาสมุนไพรบางชนิดไม่ได้มาตรฐาน ซึ่งอาจมีผลข้างเคียงที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชนได้ (ร้อยละ 50.00)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม**1. ภาค**

- 1.1 ภาคเหนือ ร้อยละ 25.10   1.2 ภาคกลาง ร้อยละ 32.62
1.3 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 25.52   1.4 ภาคใต้ ร้อยละ 16.76

2. เพศ

- 2.1 ชาย ร้อยละ 42.79   2.2 หญิง ร้อยละ 54.21   2.3 เพศทางเลือก ร้อยละ 3.00

3.อายุ

- 3.1 ไม่เกิน 20 ปี ร้อยละ 6.94   3.2 อายุระหว่าง 21-30 ปี ร้อยละ 31.11
3.3 อายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 25.62   3.4 อายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 20.65
3.5 อายุระหว่าง 51-60 ปี ร้อยละ 12.25   3.6 อายุ 61 ปีขึ้นไป ร้อยละ 3.43
(อายุเฉลี่ย 36 ปี อายุต่ำสุด 18 ปี และสูงสุด 79 ปี)

4.ระดับการศึกษา

- 4.1 ประถมศึกษา ร้อยละ 9.09   4.2 มัธยมศึกษา ร้อยละ 22.93
4.3 ปวช./ปวส. ร้อยละ 20.77   4.4 ปริญญาตรี ร้อยละ 41.20
4.5 สูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 5.09   4.6.ไม่ได้เรียน ร้อยละ 0.92

5.ระดับรายได้ต่อเดือน

- 5.1 ไม่เกิน 20,000 บาท ร้อยละ 67.18
5.2 ระหว่าง 20,001-30,000 บาท ร้อยละ 22.45
5.3 ระหว่าง 30,001-40,000 บาท ร้อยละ 6.29
5.4 ระหว่าง 40,001-50,000 บาท ร้อยละ 2.72
5.5 50,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 1.36